

Ліні Костенко – 90 років

Lina Kostenko

Ліна Костенко

(19.03.1930) —

найвизначніша сучасна українська поетеса — народилася у м. Ржищеві на Київщині у родині вчителів. Ще будучи ученицею, вона почала

відвідувати літературну студію при журналі "Дніпро", який редагував Андрій Малишко. Перші вірші Ліна Костенко надрукувала в 16 років.

Навчалась майбутня поетеса в Київському педагогічному інституті ім. О. М. Горького та Московському літературному інституті ім. О. М. Горького, який закінчила на «відмінно». Дебютувала у п'ятидесятиріччя збілками «Проміння землі» (1957) та «Вітрила» (1958), що викликали значний читачий інтерес. Книжка «Мандрівки серця» (1961) поставила ім'я поетеси у ряд найяскравіших майстрів української поезії.

Але її талановиті безкомпромісні твори стали об'єктом переслідувань і заборон у воєнні та післявоєнні роки. Та саме в ті роки поетеса невтомно працює, зокрема і над своїм найвідомішим на сьогодні твором — романом у віршах «Маруся Чурай», який був надрукований через 6 років після створення.

Книги Ліни Костенко «Над берегами вічної ріки» (1977), «Маруся Чурай» (1979), «Неповторність» (1980), «Сад нетанучих скульптур» (1987), «Вибране» (1989), «Берестечко» (1999, 2010) стали вершинними явищами сучасної української поезії.

Перу поетеси належать також збірка віршів для дітей «Бузиновий пар» (1987), сценарій фільму «Чорнобиль. Тризна» (1993), а також переклади з польської та інших мов.

Після книги "Берестечко" (1999) Ліна Костенко взяла паузу - на 10 років за власним бажанням зникла з публічного простору України. Вона відмовилася від звання Героя України, а до громадського життя повернулася лише в період Помаранчевої революції.

Про особисте життя письменниці відомо не так уже й багато. Ліна Костенко була двічі заміжною. Перший шлюб з Єжи-Яном Пахльовським, що став батьком дочки Костенко, письменниці Оксани Пахльовської, протривав недовго.

Далі Костенко мала стосунки з Аркадієм Добровольським, письменником і перекладачем, який пройшов сталінські табори. Тоді поетесі було 28, а йому – 48.

Згодом Костенко взяла шлюб із директором кіностудії імені Довженка Василем Цвіркуновим. Разом вони прожили 25 років, аж до його смерті. Від цих стосунків Ліна Костенко народила сина Василя.

Подіювали, що в неї був закоханий Василь Симоненко, а от Дмитро Павличко не так давно зізнався, що досі береже коробку сірників, куплених кілька десятиліть тому, аби прикурити їй цигарку. "Ліна Костенко була екстравагантною й курита", – згадував Павличко.

Ліна Костенко відмовилася і від премії "Золотий письменник України", не пояснивши нічого жодним словом, і від звання Героя України, яке хотів їй вручити Ющенко, а фраза "політичної біжутерії не ношу" стала мало не афоризмом.

У 2005 році Ліна Костенко взяла участь в експедиції до Чорнобильської зони. Письменниця активно працювала нарівні з усіма вченими, рятуючи предмети побуту і артефакти народної культури від знищення і забуття.

Дочка Ліни Костенко Оксана Пахльовська теж стала письменницею. Нині вона культуролог, професор, доктор філологічних наук, лауреат Національної премії України ім. Т.Шевченка (2010)

Ліна Костенко – почесний доктор Чернівецького національного університету (2002); лауреат Державної премії ім. Т.Шевченка (1987, за роман "Маруся Чурай" і збірку "Неповторність"); лауреат Міжнародної літературно-мистецької премії ім. О.Теліги (2000). Також їй було нагороджено Почесною відзнакою президента України (1992) і Орденом князя Ярослава Мудрого V ступеня у березні 2000 року. Лауреат премій Фондації Антоновичів (США), імені Петрарки (Італія), імені Олени Теліги. Її твори перекладено багатьма європейськими мовами.

«Невтімана королева» — так назвав свою статтю про Ліну Костенко Юрій Андрухович.